

Minilektion med tema traditioner

Introduktion för lärare

Innan ni börjar

- Starta med att läsa igenom stödmaterialiet.
  - Läs introduktionen och de utdrag ur läroplanen kring normer och värden som finns där.
  - Förbered lektionen tillsammans. Använd er av stödfrågorna eller egna diskussionsfrågor.
  - Fundera över hur ni ska kommunicera innehållet till elevernas vårdnadshavare så att ni alla är överens om hur detta ska ske.
-

Interkulturell pedagogisk kompetens

Sverige är idag ett globaliserat och mångkulturellt samhälle. I det postmoderna samhälle som vi alla lever i har stora förändringar i befolkningen skett i takt med att människor behövt fly sina hemländer. Lorentz (2013) menar att det ställer stora krav på kunskap och förståelse, bland annat om varför det kan vara svårt och krävande. Vi lever alla med fördomar och normer som är svåra att ändra på. I såväl förskola som skola möter barn och elever världen på ett helt annat sätt än för några generationer sedan. Detta innebär nya utmaningar för de yrkesverksamma som ska möta barn, elever och deras vårdnadshavare (ibid). Även Stier (Riddersporre et al., 2022) betonar hur komplext förskolan och grundskolans värdegrundsuppdrag är och hur viktigt det är att reflektera över vad som läggs i begreppet kultur, vad som är faktiska kulturskillnader och vad som är tänkta skillnader som bygger på invanda föreställningar om "den andre" som avvikande eller främmande. Det är viktigt att vara vaksam på sitt eget förhållningssätt och sina egna värderingar och fördomar (Jensen & Jensen, 2014).

Ett etnocentriskt synsätt innebär att man utgår från sin egen kultur som norm för vad som är rätt och fel. I motsats till detta innebär ett etnorelativt synsätt att man respekterar andra kulturer och synsätt. Det etnocentriska synsättet finns i alla kulturer och länder. I dagens globaliserade samhälle krävs det en interkulturell pedagogisk kompetens hos personal i förskola och skola. Detta innefattar kommunikativ, social och medborgerlig kompetens. Kommunikativ kompetens handlar om att förstå och uppfatta olika sätt att kommunicera på. Social kompetens är medvetenhet om hur uppväxt, miljö och relationer påverkar oss som individer och främjar kulturell empati. Medborgerlig kompetens handlar om att ha kunskap och förståelse för demokrati, jämställdhet och medborgerliga rättigheter och skyldigheter. Detta skapar en medvetenhet och förståelse för samhällets värdegrund och det arbete som sker i exempelvis skolan som bygger på denna värdegrund (Lorentz, 2013).

Lästips

Lorentz, H. (2014). Interkulturell pedagogisk kompetens.

Nejadmehr, R. (red). (2018). Interkulturell dialog.

Riddersporre etl al. (2022). Att styra förskolan med värdegrund.

Diskutera i arbetslaget:

- Vilka skillnader tror ni att det finns mellan att arbeta medvetet mångkulturellt och interkulturellt?
- Hur kan ni arbeta för att öka er egen och elevernas förståelse för likheter och olikheter utan att hamna i ett etnocentriskt perspektiv?
- Hur kan ni tillsammans med eleverna skapa en positiv syn på den mångfald av språk och traditioner som finns på er skola?

Innan ni firar traditioner på skolan, fundera över:

- Vad är syftet med att uppmärksamma och fira dessa traditioner?
- Hur gör vi firandet normkreativt?
- Hur inkluderas barnen i firandet?
- Vilket förhållningssätt ska skolan ha till elever som inte vill delta i firandet? Hur ska vi prata med eleverna och deras vårdnadshavare om detta?
- Hur kan man uppmärksamma olika traditioner och högtider i samband med att de svenska traditionerna lucia och jul uppmärksammas?

Var uppmärksam på att barn kan leva i familjer där inga högtider firas på grund av en socialt utsatt situation eller annat. Normalisera det och låt de barn berätta som vill om hur de brukar fira men gå inte varvet runt så att barnen måste berätta om det inte finns något att berätta om.

Filmtips

Här kan man se filmer på UR om högtider och firanden inom olika religioner och kulturer:

<https://urplay.se/serie/180277-hogtider>

Lektion för elever

1. Börja med att berätta om vad traditioner och högtider är.
  - Tradition är ett latinskt ord och betyder "överlämnande" och det som lämnas vidare är det kulturella och sociala arvet som t.ex. seder, olika synsätt, språk och värderingar.
  - Högtid är ett tillfälle när man bryter vardagens sysslor för att fira något.
  - Högtider finns i alla kulturer och har funnits under alla tider. Många av högtiderna är universella medan andra har mer koppling till religion och eller kultur/land.
2. Berätta om de svenska högtiderna midsommar, jul och lucia som brukar uppmärksammas på skolan. Berätta lite varför de firas och hur man brukar fira dessa högtider i Sverige.

©2023 Eva Media AB & Art by Turi

3. Fråga eleverna om de brukar fira några högtider hemma.
  - Låt eleverna berätta vad de firar hemma och hur de firar olika högtider och traditioner.
  - Berätta också att hemma hos en del familjer firar man inte högtider alls och det är också ok. Man kan fira i skolan i stället om man vill.
  - Prata med eleverna om att man oavsett religiös/kulturell bakgrund kan fira vilka högtider och traditioner som man vill. De flesta som firar en högtid blir glada om någon säger glad högtid den dagen även om man inte firar själv.
  - Prata om att man kan fira på sitt eget sätt, finns inget "rätt" eller "fel".

Involvera vårdnadshavare

Involvera vårdnadshavarna i skolans arbete genom att bjuda in till dialog kring ämnet. Berätta om skolans arbete med normer och värden och läroplanens skrivningar kring traditioner.

Förslag på frågor att utgå från i dialog:

- Brukar ni fira traditioner hemma och på vilket sätt?
- Har ni några tankar kring hur skolan kan arbeta med traditioner på ett sätt som inkluderar alla elever?

